

Esipuhe 2012

Esipuhe

MikaEL on sähköinen julkaisu, jonka artikkelit pohjautuvat vuosittain järjestettävässä Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen (KäTu) symposiumissa pidettyihin esitelmiin. Julkaisu on saanut nimensä Mikael Agricolan mukaan ja kunnioittaa näin osaltaan tämän laaja-alaisen humanistin, kielimiehen ja kääntäjän elämäntyötä. Monikielinen artikkelikokoelma tavoittaa kansallisen yleisön lisäksi myös kansainvälisen tutkijayhteisön. Sähköinen julkaisufoorumi takaa helpon saavutettavuuden.

MikaEL Vol. 6:n sisältö perustuu keväällä 2012 Vaasan yliopistossa järjestetyn kymmenennen Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin esitelmiin. Teemaksi symposiumille oli valittu *Tulkkaus, kääntäminen ja yhteiskunta*. Plenaariin perustuva Gun-Viol Vik-Tuovisen artikkeli tarkastelee tulkkauskäytänteiden tutkimusta sekä tutkimuksen ja käytännön vuorovaikutusta hyvien käytänteiden kehittämisessä. KäTu-juhluvuoden kunniaksi Ritva Hartama-Heinonen, Outi Paloposki ja Leena Salmi paneutuvat toisessa plenaariartikkelissa itse symposiumin historiaan ja sen merkitykseen suomalaiselle käännöstutkimukselle.

Yhteiskunnallinen ulottuvuus näkyy myös muissa tämän julkaisun artikkeleissa. Yhteiskunnan ja koulutuksen vuorovaikutus on vahvasti esillä: artikkeleissa analysoidaan autenttisten tulkkaustoimeksiantojen käyttöä opetuksessa (Anu Viljanmaa ja Stuart von Wolff) sekä opiskelijoiden perehtymistä pejoratiivisten ilmausten (Sari Mäittälä-Kauppila) kääntämisen kiemuroihin. Liisa Tiittulan artikkeli nostaa esille merkittävän uuden ilmiön, yhteiskunnan tarpeiden vuoksi lisääntyvän kielensisäisen tekstityksen, ja sen erityishaasteet.

Kääntämisen ja tulkkauksen historiassa riittää edelleen tutkittavaa. Karin Sibul valottaa artikkelissaan tulkkauksen historiaa Virossa ja tulkkiin roolia Viron historiassa; Irmeli Helin tarkastelee suomen kielen kehittymistä vanhoissa virsikäännöksissä ilmenevän interferenssin ja transferenssin kautta. Nestori Siponkosken artikkeli tekee näkyväksi suomalaisen näytelmäkääntämisen suurten nimien, Cajanderin ja Jylhän, vaikutusta Shakespearen suomennosprosessiin nykypäivänä.

Kaksi artikkelia keskittyy käännöstutkimuksen ja ympäröivän yhteiskunnan vuorovaikutukseen. Esa Penttilän artikkeli nostaa esille vähän tunnetun esiteoreetikon, Friedrich Hölderlinin, ja tarkastelee tämän näkemyksiä romantiikan kääntämiskäsitysten kontekstissa. Hannu Kemppanen puolestaan analysoi venäläisen ja ulkomaalaisen käännöstutkimuksen vuoropuhelua käyttäen menetelmiä, joita olisi kiinnostavaa soveltaa suomalaiseenkin käännöstutkimukseen.

Kiitämme suuresti kaikkia kirjoittajia mielenkiintoisista teksteistä. Niitä lukiessa voimme odotella seuraavaa KäTu-symposiumia, joka järjestetään keväällä 2013 Turussa teemanaan *Teknologia ja kääntäjän työ*.

Mielenkiintoisia lukuhetkiä toivottaen,
Minna Ruokonen, Leena Salmi ja Nestori Siponkoski

A Note from the Editors

MikaEL is an electronic proceedings that comprises articles based on presentations given at the annual KäTu symposium on translation and interpreting studies. The electronic publication owes its name to Mikael Agricola, a comprehensive humanist, a learned theologian, a linguist and a translator, whose translation of the Bible and other religious texts laid the foundation for standard Finnish and thus, Finnish literature. The multilingual proceedings is within easy reach for both the national and the international research community in the field of translation and interpreting.

The articles in MikaEL Vol. 6 are based on presentations given at the X KäTu symposium organized at the University of Vaasa in 2012. The theme of the symposium was *Interpreting, translation and society*. One of the plenary articles, written by Gun-Viol Vik-Tuovinen, discusses research into interpreting practices and the interaction between research and practice in developing recommendations about 'best practices'. In honor of the tenth KäTu symposium, the second plenary article by Ritva Hartama-Heinonen, Outi Paloposki and Leena Salmi chronicles the history of the symposium itself and examines its role in Finnish translation and interpreting research.

The societal dimension is strongly present in other articles of this publication as well. The interaction between translator and interpreter training and society is addressed in articles that analyze integrating authentic interpreting assignments into training (Anu Viljanmaa and Stuart von Wolff) and follow students as they familiarize themselves with the intricacies of pejorative expressions (Sari Mäittälä-Kauppila). Liisa Tiittula's article draws attention to intralingual subtitling, a phenomenon of increasing societal impact, and its special challenges.

The history of translation and interpreting has also inspired a number of articles. Karin Sibul's contribution throws light on the history of interpreting in Estonia and the role of interpreters in the country's history; Irmeli Helin investigates the development of the Finnish language through instances of interference and transference in old hymn translations. An article by Nestori Siponkoski makes visible some of the influence exerted by canonized translations on the process of translating Shakespeare's plays in contemporary Finland.

Two articles focus on the interaction between translation research and its socio-cultural context. The contribution by Esa Penttilä introduces Friedrich Hölderlin's largely neglected views on translation, analyzing them in the context of other Romantic philosophers and their approaches to translation. Hannu Kemppanen's article examines the dialogue between Russian and foreign translation research by means of methods with intriguing potential for further applications.

We would like to express our warmest thanks to all the contributors for their stimulating articles. They give us food for thought while we are looking forward to the next KäTu symposium that will take place in Turku in the spring 2013 with the theme *Technology and the translator's work*.

Wishing you a most enjoyable read,

Minna Ruokonen, Leena Salmi ja Nestori Siponkoski